

TGM: Internacionálé

2015 május 05. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A proletariátus – a t?ketulajdon nélküli, munkaidejük és munkaerejük eladásából él? személyek univerzuma – fönnáll.

A proletariátus – beleértve a munkanélkülieket, a prekariátust, az *underclass*-t, a gyermeküket egyedül

nevel? szül?ket, a megözvegyült proliasszonyokat, a hajléktalan drogosokat, a kátránypapírral feldozott tetej? viskókban haldokló, egykori mez?gazdasági munkásokat, a lakótelep hamar sárguló fűvén futballozó, tetovált kamaszokat, a bárpulton egy szál sortban és magas sarkú bakancsban táncoló 19 éves szexuális ágyútöltelék, a csepeli gyorsvasúton hatalmas csomagokat cipel? vietnami fiúkat a Red Sox dzsekijükben – itt van, de politikailag nincs. A „proletariátus” nev? politikai szubjektum jobblétre szenderülése a régi „munkáskérdést” jövedelmi, fogyasztási, egészségi, oktatási, lakhatási, adózási kérdéssé szelídíti (mindez persze mindig is a „munkáskérdés” része volt).

A proletariátus – a t?ketulajdon nélküli, munkaidejük és munkaerejük eladásából él? személyek univerzuma – fönnáll. Ez az univerzum kib?vül azokkal, akiknek nem áll többé módjukban munkaerejüket eladniuk, de akiket a többi proletár által megtermelt profit újraelosztásából, illetve a mindenekel?tt a proletároktól befolyó adókból tart el a t?kés állam, ha a proletároknak (a dolgozóknak és a már nem dolgozóknak, a t?kéb?l és a munkából egyaránt kizártaknak) van erejük hozzá, hogy rákényszerítsék.

Kép: Antifa Street Art

Ha nincs erejük hozzá – mert már nincs politikájuk – , akkor a még dolgozók és a már soha többé nem (vagy nem nagyon) dolgozók, a sz?kebb értelemben vett proleteriatús, illetve a prekariátus és az *underclass* között érdekellentét keletkezik.

Mivel a t?késosztály többé nem hajlandó osztozni – mert nincs, aki rákényszerítse, magyarul: nincs munkásmozgalom – , akkor a sz?kebb értelemben vett, még dolgozó proletariátus csak úgy tud magasabb munkabért és rövidebb munkanapot, -hetet, -évet elérni, ha fölmondja az osztályszolidaritást. Azaz ha föladj a újraelosztás iránti erkölcsi kötelességét, mert igazságtalannak tartja, hogy egyedül viselje az újraelosztás terhét (pl. a magas jövedelemadó), miután az erkölcsi szolidaritást a politikai, társadalmi, kulturális és morális béklyótól immáron megszabadult burzsoázia egyoldalúan fölmondta – miután a proletár ellenhatalom, az Internacionálé maradékainak még oly jelképes fenyegetését?l is megszabadult 1989 óta.

Az ún. neoliberalizmus nem más, mint a burzsoázia fölszabadulása a társadalmi szolidaritás korábbi kényszere alól. Ez úgy vált lehetségessé, hogy 1917 és 1945 fölszabadulása – azaz a proletariátus küls? (a magántulajdonos, piaci kapitalizmus kozmoszán kívüli), redistributív nyomásának intézményesülése – megsemmisült. Axel Honneth és Nancy Fraser híres vitájának mindkét terminusa (újraelosztás kontra elismerés), vagyis a valódi osztálykompromisszumon alapuló radikális demokrácia két legfontosabb aspektusa elveszett.

A proletariátus – beleértve a munkanélkülieket, a prekariátust, az *underclass*-t, a gyermeküket egyedül nevel? szül?ket, a megözvegyült proliasszonyokat, a hajléktalan drogosokat, a kátránypapírral feldozott tetej? viskókban haldokló, egykori mez?gazdasági munkásokat, a lakótelep hamar sárguló fűvén futballozó, tetovált kamaszokat, a bárpulton egy szál sortban és magas sarkú bakancsban táncoló 19 éves szexuális ágyútöltelék, a csepeli gyorsvasúton hatalmas csomagokat cipel? vietnami fiúkat a Red Sox dzsekijükben – itt van, de politikailag nincs. A proletariátuson belüli (valóságos) érdekellentéteket egykor áthidalta az Internacionálé, mert ezek a szocializmus célképzetével szemben másodlagosak voltak.

Ha csak a kapitalizmus van a horizonton, akkor a jobb vállalatoknál dolgozó szakmunkások nem érezhetnek közösséget a leszakadt szegényekkel. Ha a proletariátus nem „osztály” többé politikai és kulturális értelemben, akkor fokozatosan megszűnik a redisztribúciós nyomás, és az lesz –

ami most van.

Akkor még a t?rhet? helyzetben lév?, képzett és mobilis, fehér szakmunkásság korporatív érdekérvényesít? képessége és politikai részvétele is csökken; ami marad bel?le, az gyakran osztályon belüli riválisai (pl. az egyre nagyobb számban a „munkapiacra” kényszerül? n?k, a bevándorlók és más etnikai kisebbségek) ellen fordul; a mélyszegények kiútja pedig a passzív teng?dés, a betegség, az alkohol, a kábítószer és az elmebaj (más szóval: a korai halál). A passzív, pusztuló *underclass* „mint probléma” kiváltja a humanista bürokrácia és a vele eggyéolvadó ún. szakértelmiség részvétét, amely „a problémára” újraelosztó-gondoskodó állami megoldást keres. Mi egyebet is tehetne. A mai, *osztatlan és teljes* (ráadásul elvont t?keuralommá légiessült) burzsoá osztályuralom korszakában – a munkásmozgalom halála után – ez az elérhet? maximum.

A még dolgozó, nem éhez?-fázó szakmunkásság nem veszélyezteti a köznapi stabilitást, nem rontja a b?nügyi és epidemiológiai statisztikát, tehát az állami „föladatokra” koncentráló szociálpolitikai szakértelmiség és népjóléti bürokrácia számára nem „probléma”, ennél fogva láthatatlanná válik. A „munka”, amely a munkásmozgalomnak *átok*, a mai, száz százalékgig polgári társadalomban (amely politikailag polgári, nem gazdasági-társadalmi vonatkozásban) mintha *áldás* lenne. Pedig az elidegenült munka (a bérmunka) jellege nem változott jottányit se. Itt nem az ipari, bányászati, mez?gazdasági, szállítási, kereskedelmi stb. munka egészségkárosító hatásairól van szó – még a lelkileg romboló, állandó fáradtságról s az általa okozott kiüresedésr?l és közönyr?l se –, hanem a munkának a bens? aspirációkkal szembeni semlegességér?l, a munkába állás gazdasági kényszerér?l, az úr nélküli szolgaságról. A szétzüllött mai „szociáldemokrácia” követelése, a „több munkahelyet!” a panacea, az egyetemes orvosság, amelyet így lehet lefordítani: „több eldologiasodást!” – mintha a proletariátus alapproblémája (amely nem „társadalmpolitikai”) nem is léteznék már.

Az egyenl?ség, amely a polgári baloldal célja – s ezt is milyen félenként kérészték – növeli a munkások jövedelmét; a polgári baloldal tárgyilag adottan kénytelen tekinteni a munkát, objektív, üres, „értékmentes” ténykeretnek. Ennek a bemenete a proletár teste, kimenete a munkabér. Az el?bbi épségének védelme, a másodiknak az emelése a perspektíva (kiegészítve ezt a munkásgyerekek oktatási, tehát mobilitási esélyeinek javításával, tehát a jövend? munkabérek értékállóságával, a polgári életföltételek lehet? megközelítésével).

A proletariátus önálló politikai személyisége (politikai szubjektivitása, szubjektum volta) az egyenl?ség kivívásában mára elenyészett, ezt kívül?l a képviseleti kormányzat és a humanista (polgári baloldali szemlélet?) bürokrácia és társadalmpolitikai szakértelmiség (ez irányítja ma legtöbb helyen az alaposan megváltozott, egyre kisebb méret? szakszervezeteket; a nyugati szociáldemokrácia „baloldala” szociális munkásokból, orvosokból, statisztikusokból, jogászokból áll) viszi véghez és tartja fönn, egyre inkább védekez? pozícióból, egyre szerényebben, egyre paternalistább módon. Elkerülhetetlenül. Err?l nem a szociálpolitikai szakemberek, hivatalok, kutatóközpontok, NGO-k tehetnek.

A „proletariátus” nev? politikai szubjektum jobblétre szenderülése a régi „munkáskérdést” jövedelmi, fogyasztási, egészségi, oktatási, lakhatási, adózási kérdéssé szelídíti (mindez persze mindig is a „munkáskérdés” része volt). A termelés, tehát a technika fölötti uralom meg- vagy visszaszerzése (amelyre a „létez? szocializmus” se tette a legcsekélyebb kísérletet), a t?kés tulajdon fölötti hatalom átvétele föl se merül. (Épp ezért ennek a különféle lehetséges módozataira nem is érdemes kitérni.)

Az üzemeken belül?l semmiféle politikai, önreprezentációs kísérlet?l nem érkezik hír évtizedek óta. A politikában a munkások a lakóhelyükön, munkatársaiktól elszigetelve, mint „választók” vesznek részt, már amennyire ez részvételnek nevezhet?. Némely országokban vannak (a volt szovjet tömb államaiban nincsenek) „munkásbarát” pártok, amelyek kívül?l és fölül?l képviselik olykor a munkásoknak mint fogyasztóknak és adófizet?knek az újraelosztási (egyenl?ségi) érdekeit, maguknak a munkásoknak a közrem?ködése (pláne öntevékenység) nélkül. Ezek a pártok és más hasonló er?k szigorúan nemzetállami keretek között szervez?dnek, a nemzeti és regionális érdekkonfliktusokat valaha keresztbe metsz? nemzetközi osztályszolidaritásnak még az emléke is elhamvadt, az Algéria és Vietnam mellett, saját országuk imperializmusa ellen tüntet? francia és amerikai baloldal utódai nem látszanak. Most, amikor talán új európai háború felé sodródunk Ukrajnában, békemozgalomnak se észlelni a nyomát.

Május elseje már csak majális és nosztalgia – a szerencsétlen Magyarországon pedig a „puha diktatúra” éveiben a nemzetközi osztályharc utópikus ünnepét helyettesít? lufi-virslis-sör háromságra emlékezik évenként a hivatalos, kormánypárti és ellenzéki sajtó, munkásgy?lölett?l vibráló, megvet? hangon – , el?kerül néhány régi jelkép, hogy a proletárok fejébe verjék a vereség tagadhatatlan tényeit.

Újra el?áll az a fölvilágosodás el?tti szituáció, amelyben az erkölcs mintegy szembekerül az ösztönszer? spontaneitásként megkonstruált emberi természettel, mintha az erkölcs racionális öncsonkítás lenne, amely ezért az emberi nem ellensége, nem pedig kifejez?dése. A korszellem csak a fogyasztói hedonizmus kulturális-hagyományos árnyalatai között disztinvál. Az újdonságra érzékeny, laza, *laid-back*, pátosztalan új polgári ízlés szemszögéb?l. Innen nézve a gyakorlati ész kissé közönséges, ódon babona.

A szerel?csarnokokban, a javítóm?helyekben, a vasútvonalakon, a raktárakban, az építkezéseken, a növénytermeszt? rendszerekben, a bevásárlóközpontokban, a röpl?tereken, a millió irodában robotoló proletárok munkaid? alatti egzisztenciája, bels? élete, elnyomatása és elvágódása, a nagy sebességre és nagy monotóniára ítélt, a technikai imperatívusznak alávetett emberek társadalma – néhány érdemes szakkiadványtól eltekintve – nem reprezentált, kulturális halott. A munkások nem Marxot és Kasságot olvasnak, hanem gagyit bámulnak a kertvében meg az interneten, véleményük szerint nem a burzsoázia és a t?kés állam a f? ellenség, hanem (a legújabb fölmérések szerint) a Gay Pride és a TASZ.

Ilyen mondatok után a baloldali értelmiség rituális hibáztatása szokott következni. Ez bárgyúság. Az Internacionálé pusztulása valamennyiünket sújt. A kapitalizmus alapvet? ellentmondásainak – s ezek között nincs ott a jövedelmi egyenl?tlenség és a szegénység, amely nem sajátossága a kapitalizmusnak, hanem általános minden hierarchikus társadalomban évezredek óta – kiszorulása a politikából és a kultúrából, amelyben az ellentmondások ellentétté fokozódtak, végtelenül lapossá, energiátlan és lendülettelenné teszi a mai szimbolikus és érületi kozmoszt, amelyhez képest „Weimar” a maga konfliktusos intenzitásával dionüszoszi ünnepnek és filozofikus Parnasszusnak tetszik.

Aki nem éri be a kritikával, hosszú szenvedésre van ítélve.

<http://dinamo.blog.hu> - Tamás Gáspár Miklós

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!
www.flagmagazin.hu]]>

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló